

Verlag weekendexcursie Vlieland, 9-12 september

Barend van Maanen, Oscar Vorst, Frank van Nunen, Albert Dees, Jan Cuppen, Wim Rubers, Marc Lodewijckx, Bas Drost, Cor van de Sande, Hugo Raemdonck & Gert van Ee

De 20^e weekendexcursie van de Sektie Everts vond in 2011 plaats op Vlieland. We overnachtten in de groepsaccommodatie Twest Endt in het meest westelijke deel van Vlieland dorp. In verband met de voor de meesten lange reistijd werd de duur van het weekend verlengd tot en met maandag. Het weer was goed en redelijk zonnig, met een enkele bui op zondag; de maandag was erg winderig.

De eerste auteur aan het werk op Vlieland (Foto: Wim Rubers).

Tijdens het weekend werd door de deelnemers een respectabel aantal van 465 soorten kevers verzameld. Verzamelmethoden bestonden uit onder meer handvangsten, waternet en appelmoeszeef, sleepnet, kloppen, het zeven van bodemstrooisel en een hooihoop, oevers spoelen en de bemonstering van mest en paddestoelen. Uiteenlopende biotopen werden bekeken, zoals wateren (duinwateren, sloten en poelen), duinen, graslanden, kwelders, stranden en in mindere mate bossen. De bemonsterde plekken liggen redelijk goed verspreid over het eiland, slechts het westelijke deel met de Vliehors is weinig bezocht. Bij de bespreking van de kevervondsten zijn nieuwmeldingen en herontdekkingen (na 1966) voor de provincie Friesland gebaseerd op de opgaven in de nieuwe kevercatalogus (Vorst, 2010).

Onder de waterkevers was de bijzonderste vondst *Paracymus aeneus*. Deze was niet eerder in Friesland aangetroffen. In het zuidelijk deel van de Kroonspolders kwam de waterkever plaatselijk in aantal voor in brakke poelen op de hoge kwelder. Andere halofiele soorten die het vermelden waard zijn, waren *Agabus conspersus*, *Helophorus fulgidicollis*, *Enochrus halophilus* en *Enochrus bicolor*. Er waren veel vondsten van het genus *Ochthebius*, waaronder opvallend veel van de zeldzame *Ochthebius auriculatus*. Ook *Ochthebius viridis* bleek algemeen voor te komen op Vlieland. De zoete duinwateren, natte duinvalleien en poelen, zijn rijk aan waterkevers. Opvallende soorten zijn hier *Laccornis oblongus*, *Bidessus unistriatus*, *Dytiscus semisulcatus*, *Gyrinus caspius*, *Dryops similis* en *Dryops auriculatus*.

In mest van runderen, ingezet voor de begrazing van de duinen, werd de recent beschreven hydrophilide *Cercyon castaneipennis* gevonden, voor het eerst in Friesland. Andere interessante mestsoorten waren hier de zeldzame mestkever *Aphodius ictericus* en de kortschildkever *Atheta macrocera*, de laatste een wedervondst voor Friesland.

In grote hooihopen van maaisel van duingrasland langs de Postweg werden veel interessante vondsten gedaan. Dergelijke hopen vormen vaak zeer keverrijke habitats, vooral als ze langer blijven liggen en als het een vast gebruik is om op bepaalde plaatsen in het terrein dergelijke hopen te deponeren. De hydrophilide *Cryptopleurum subtile*, de kortschildkever *Lithocharis ochracea*, de kerkhofkever *Monotoma longicollis* en de schimmelkever *Enicmus histrio* konden hier worden vastgesteld als nieuw voor Friesland. De kortschildkever *Leptacinus pusillus* was al sinds 1996 niet meer in Friesland aangetroffen.

Uiteraard is de waddenkust aan de zuidzijde van het eiland, met kwelders en dijken uitgebreid bekeken, door het zeven van aanspoelsel en het slepen van vegetaties. Zoals te verwachten leverde dit een heel aantal bijzondere vondsten op. Niet eerder in Friesland gevangen soorten waren hier de kortschilden *Falagria caesa*, *Anotylus insecatus* en *Oligota pumilio*, een glanzende bloemkever *Olibrus liquidus*, de snuitkevers *Tychius meliloti* en *Stenopterapion meliloti*. De hydrophilide *Cercyon depressus* en de kortschilden *Falagrioma thoracica* en *Omalium riparium* zijn wedervondsten voor Friesland. Ook de vondst van een exemplaar van de snuitkever *Trichosirocalus thalhammeri* bij de dijk van Vlieland dorp is bijzonder te noemen.

De zeereep langs de noordelijke eilandkust en de Vliehors zijn beduidend minder keverrijk. Vermeldenswaardige keversoorten die hier werden gevonden zijn onder meer de harige schimmelkever *Atomaria scutellaris* (nieuw voor Friesland) en de zeldzame zandloopkever *Cicindela maritima* op de Vliehors.

De vochtige duinvalleien bleken rijk en gevarieerd in hun keverfauna. Bij een vochtige ruigte langs een slootje bij Dodemansbol werd een mannetje van de glanzende bloemkever *Olibrus bicolor* gesleept. Deze soort kwam vroeger in 8 provincies voor, maar werd voor 't laatst in 1956 gevonden. Het ijsbaantje bij het dorp bleek ook een interessante keverplek. Hier werd de loopkever *Carabus clatratus* gevangen en de niet

eerder uit Friesland bekende kortschildkever *Philhygra arctica*. De kortschild *Scopaeus laevigatus* en het haantje *Sermylassa halensis*, resp. nieuw voor Friesland en een wedervondst, werden gevonden in de natte duinvalleien van de Meeuwenvallei en de Kroonspolders. Ook de loopkever *Amara convexiuscula* was al lang niet meer gemeld uit Friesland.

Ontluikend coleopterologisch talent op Vlieland (Foto: Carla Rubers)

De Kooisplek is een vrij kale, vochtige duinvallei doordat grote stukken geplagd waren. Hier werd de nog niet eerder uit Friesland bekende snuitkever *Cleopomiarus micros* gesleept. Ook de zeer zeldzame glanzende bloemkever *Phalacrus substriatus* werd hier gesleept. Deze was slechts uit Utrecht en Noord-Holland bekend van voor 1966! Het spoelen van de oevers van de plas leverde verschillende exemplaren van de truffelkever *Leiodes rubiginosus* op, recent niet meer gevonden in Friesland en uit Noord-Nederland verder nauwelijks bekend. Langs de plas werd ook de loopkever *Masoreus wetterhallii* aangetroffen.

Op de Cranberryvlakte werd de kortschildkever *Bledius fuscipes* verzameld, een soort die in Nederland recent alleen uit Friesland bekend is. De kortschildkever *Megalinus glabratus* werd gezeefd uit rietaanspoelsel van de Dijkstraplas ("Vianen").

Al met al kunnen we het weekend als heel succesvol beschouwen en de lijst vormt een mooie aanvulling op Friese fauna. We danken Staatsbosbeheer voor het verlenen van een vergunning voor het onderzoek.

Tabel 1. Lijst van aangetroffen keversoorten tijdens de weekendexcursie van 9-12 september 2011 op Vlieland.

De gebruikte afkortingen voor de waarnemers: **OV**=Oscar Vorst, **FN**=Frank van Nunen, **AD**=Albert Dees, **JC**=Jan Cuppen, **WR**=Wim Rubers, **ML**=Marc Lodewijckx, **BD**=Bas Drost, **CS**=Cor van de Sande, **HR**=Hugo Raemdonck, **GE**=Gert van Ee, **Div**=meer dan 3 waarnemers.

GYRINIDAE		<i>Colymbetes fuscus</i> (L.)	Div
<i>Gyrinus substriatus</i> Steph.	OV	<i>Graphoderus cinereus</i> (L.)	JC
<i>Gyrinus caspius</i> Ménétr.	AD GE	<i>Acilius sulcatus</i> (L.)	OV
<i>Gyrinus paykulli</i> Ochs	JC	<i>Dytiscus semisulcatus</i> Müll.	Div
HALIPLIDAE		CARABIDAE	
<i>Peltodytes caesus</i> (Duft.)	AD JC	<i>Omophron limbatum</i> (F.)	Div
<i>Haliplus confinis</i> Steph.	GE	<i>Carabus clatratus</i> L.	HR OV
<i>Haliplus lineatocollis</i> (Marsh.)	Div	<i>Nebria brevicollis</i> (F.)	WR ML OV
<i>Haliplus ruficollis</i> (Deg.)	Div	<i>Nebria salina</i> Fairm. & Lab.	Div
<i>Haliplus immaculatus</i> Gerh.	WR GE	<i>Notiophilus aquaticus</i> (L.)	WR FN CS
<i>Haliplus apicalis</i> Thoms.	AD JC CS	<i>Notiophilus germinyi</i> Fauv.	HR
NOTERIDAE		<i>Notiophilus substriatus</i> Wtrh.	ML
<i>Noterus clavicornis</i> (Deg.)	Div	<i>Notiophilus biguttatus</i> (F.)	AD GE
PAELOBIIDAE		<i>Cicindela maritima</i> Dej.	JC
<i>Hygrobia hermanni</i> (F.)	Div	<i>Loricera pilicornis</i> (F.)	FN
DYTISCIDAE		<i>Clivina fossor</i> (L.)	BD
<i>Liopterus haemorrhoidalis</i> (F.)	Div	<i>Dyschirius thoracicus</i> (Rossi)	Div
<i>Laccophilus minutus</i> (L.)	Div	<i>Dyschirius politus</i> (Dej.)	AD
<i>Laccornis oblongus</i> (Steph.)	JC	<i>Dyschirius globosus</i> (Hbst.)	Div
<i>Hydrovatus cuspidatus</i> (Kunze)	JC	<i>Brosicus cephalotes</i> (L.)	AD JC
<i>Bidessus unistriatus</i> (Goeze)	Div	<i>Trechus quadristriatus</i> (Schrank)	FN CS OV
<i>Hydroglyphus geminus</i> (F.)	JC CS OV	<i>Trechus obtusus</i> Er.	WR JC HR
<i>Hygrotus impressopunctatus</i> (Schall.)	Div	<i>Bembidion pallidipenne</i> (Ill.)	FN
<i>Hygrotus nigrolineatus</i> (Stev.)	GE	<i>Bembidion varium</i> (Ol.)	JC
<i>Hygrotus confluens</i> (F.)	GE	<i>Bembidion assimile</i> Gyll.	BD
<i>Hygrotus inaequalis</i> (F.)	Div	<i>Bembidion normannum</i> Dej.	WR JC BD
<i>Hygrotus decoratus</i> (Gyll.)	AD JC OV	<i>Bembidion quadrimaculatum</i> (L.)	Div
<i>Hyphydrus ovatus</i> (L.)	AD JC	<i>Bembidion lunulatum</i> (Fourcr.)	HR
<i>Hydroporus angustatus</i> Sturm	Div	<i>Pogonus chalceus</i> (Marsh.)	AD FN OV
<i>Hydroporus umbrosus</i> (Gyll.)	AD JC OV	<i>Pterostichus strenuus</i> (Panz.)	ML AD BD
<i>Hydroporus gyllenhalii</i> Schdte.	GE	<i>Pterostichus nigrita</i> (Payk.)	ML
<i>Hydroporus palustris</i> (L.)	AD JC GE	<i>Pterostichus gracilis</i> (Dej.)	FN
<i>Hydroporus incognitus</i> Shp.	AD	<i>Pterostichus minor</i> (Gyll.)	HR BD
<i>Hydroporus striola</i> (Gyll.)	JC	<i>Pterostichus oblongopunctatus</i> (F.)	WR
<i>Hydroporus erythrocephalus</i> (L.)	Div	<i>Pterostichus niger</i> (Schall.)	Div
<i>Hydroporus planus</i> (F.)	AD	<i>Pterostichus melanarius</i> (Ill.)	JC FN
<i>Hydroporus pubescens</i> (Gyll.)	AD FN	<i>Oxypselaphus obscurus</i> (Hbst.)	ML BD
<i>Hydroporus memnonius</i> Nicol.	AD JC GE	<i>Anchomenus dorsalis</i> (Pont.)	AD
<i>Hydroporus neglectus</i> Schm.	AD	<i>Agonum sexpunctatum</i> (L.)	AD FN
<i>Agabus bipustulatus</i> (L.)	Div	<i>Agonum marginatum</i> (L.)	OV
<i>Agabus sturmii</i> (Gyll.)	AD	<i>Agonum muelleri</i> (Hbst.)	BD
<i>Agabus uliginosus</i> (L.)	JC	<i>Agonum fuliginosum</i> (Panz.)	AD
<i>Agabus conspersus</i> (Marsh.)	Div	<i>Agonum thoreyi</i> Dej.	Div
<i>Agabus labiatus</i> (Brahm)	JC FN OV	<i>Calathus fuscipes</i> (Goeze)	Div
<i>Ilybius ater</i> (Deg.)	AD GE	<i>Calathus erratus</i> (Sahlb.)	FN CS OV
<i>Ilybius fuliginosus</i> (F.)	AD AD FN	<i>Calathus melanocephalus</i> (L.)	WR HR FN
<i>Ilybius subaeneus</i> Er.	AD JC	<i>Calathus mollis</i> (Marsh.)	JC CS OV
<i>Ilybius quadriguttatus</i> (Lac. in Boisd. & Lac.)	Div	<i>Calathus cinctus</i> Motsch.	Div
<i>Rhantus suturalis</i> (Macl.)	Div	<i>Amara communis</i> (Panz.)	ML
<i>Rhantus frontalis</i> (Marsh.)	JC OV	<i>Amara curta</i> Dej.	WR

<i>Amara lunicollis</i> Schdte.	ML	<i>Cercyon quisquilius</i> (L.)	OV
<i>Amara familiaris</i> (Duft.)	WR AD	<i>Cercyon pygmaeus</i> (Ill.)	OV
<i>Amara bifrons</i> (Gyll.)	ML	<i>Cercyon tristis</i> (Ill.)	JC FN OV
<i>Amara convexiuscula</i> (Marsh.)	HR	<i>Cercyon convexiusculus</i> Steph.	AD
<i>Harpalus latus</i> (L.)	HR	<i>Cercyon sternalis</i> (Shp.)	JC
<i>Harpalus servus</i> (Duft.)	ML	<i>Cercyon analis</i> (Payk.)	ML JC
<i>Harpalus tardus</i> (Panz.)	FN	<i>Megasternum concinnum</i> (Marsh.)	Div
<i>Ophonus rufibarbis</i> (F.)	JC	<i>Cryptopleurum minutum</i> (F.)	ML
<i>Ophonus puncticeps</i> Steph.	ML FN OV	<i>Cryptopleurum subtile</i> Shp.	WR JC
<i>Stenolophus mixtus</i> (Hbst.)	AD	<i>Sphaeridium bipustulatum</i> F.	FN
<i>Acupalpus parvulus</i> (Sturm)	HR	HISTERIDAE	
<i>Acupalpus dubius</i> Schilsky	BD	<i>Kissister minimus</i> (Laporte)	WR ML
<i>Bradycellus verbasci</i> (Duft.)	AD	HYDRAENIDAE	
<i>Bradycellus distinctus</i> (Dej.)	AD	<i>Hydraena palustris</i> Er.	Div
<i>Bradycellus harpalinus</i> (Serv.)	ML	<i>Hydraena testacea</i> Curt.	AD
<i>Dicheirotichus gustavii</i> Crotch	WR AD FN	<i>Limnebius aluta</i> Bed.	AD GE
<i>Dicheirotichus obsoletus</i> (Dej.)	AD FN	<i>Ochthebius dilatatus</i> Steph.	Div
<i>Badister bullatus</i> (Schrank)	FN	<i>Ochthebius auriculatus</i> Rey	Div
<i>Masoreus wetterhallii</i> (Gyll.)	FN	<i>Ochthebius minimus</i> (F.)	Div
<i>Demetrias monostigma</i> Sam.	Div	<i>Ochthebius marinus</i> (Payk.)	Div
<i>Paradromius linearis</i> (Ol.)	Div	<i>Ochthebius viridis</i> Peyr.	Div
<i>Dromius meridionalis</i> Dej.	FN	PTILIIDAE	
<i>Calodromius spilotus</i> (Ill.)	FN	<i>Ptenidium fuscicorne</i> Er.	OV
<i>Philorhizus melanocephalus</i> (Dej.)	Div	<i>Ptenidium pusillum</i> (Gyll.)	CS OV
<i>Syntomus foveatus</i> (Geoffr. in Fourcr.)	Div	<i>Ptenidium nitidum</i> (Heer)	ML
<i>Syntomus truncatellus</i> (L.)	Div	<i>Ptiliola kunzei</i> (Heer)	OV
HYDROPHILIDAE		<i>Acrotichis grandicollis</i> (Mannh.)	OV
<i>Helophorus nubilus</i> F.	WR OV	LEIODIDAE	
<i>Helophorus brevipalpis</i> Bed.	Div	<i>Leiodes rubiginosus</i> (Schmidt)	AD
<i>Helophorus fulgidicollis</i> Motsch.	Div	<i>Leiodes rufipennis</i> (Payk.)	AD BD
<i>Helophorus minutus</i> F.	Div	<i>Agathidium laevigatum</i> Er.	ML
<i>Helophorus griseus</i> Hbst.	CS	SCYDMAENIDAE	
<i>Hydrochus crenatus</i> (F.)	JC	<i>Euconnus rutilipennis</i> (Müll. & Kunze)	JC
<i>Berosus signaticollis</i> (Charp.)	GE	SILPHIDAE	
<i>Chaetarthria seminulum</i> (Hbst.)	Div	<i>Thanatophilus sinuatus</i> (F.)	CS
<i>Chaetarthria simillima</i> Vorst & Cuppen	Div	<i>Phosphuga atrata</i> (L.)	WR
<i>Paracymus aeneus</i> (Germ.)	Div	STAPHYLINIDAE	
<i>Anacaena globulus</i> (Payk.)	ML AD	<i>Omalius riparium</i> Thoms.	OV
<i>Anacaena limbata</i> (F.)	Div	<i>Metopsia clypeata</i> (Müll.)	WR ML OV
<i>Anacaena lutescens</i> (Steph.)	WR AD JC	<i>Megarthrus denticollis</i> (Beck)	ML
<i>Anacaena bipustulata</i> (Marsh.)	JC	<i>Proteinus brachypterus</i> (F.)	AD BD
<i>Laccobius bipunctatus</i> (F.)	AD FN GE	<i>Rybaxis longicornis</i> (Leach)	WR
<i>Laccobius minutus</i> (L.)	Div	<i>Brachygluta fossulata</i> (Reichb.)	ML OV
<i>Helochares lividus</i> (Forst.)	Div	<i>Brachygluta helferi</i> (Schm.Göb.)	ML AD FN
<i>Helochares obscurus</i> (Müll.)	AD JC	<i>Ischnosoma cf splendidum</i> (Grav.)	FN
<i>Helochares punctatus</i> Shp.	JC	<i>Lordithon thoracicus</i> (F.)	BD
<i>Enochrus halophilus</i> (Bed.)	Div	<i>Sepedophilus testaceus</i> (F.)	WR ML OV
<i>Enochrus bicolor</i> (F.)	Div	<i>Sepedophilus marshami</i> (Steph.)	ML BD
<i>Enochrus testaceus</i> (F.)	AD JC FN	<i>Sepedophilus nigripennis</i> (Steph.)	Div
<i>Enochrus affinis</i> (Thunb.)	JC FN	<i>Tachyporus nitidulus</i> (F.)	Div
<i>Enochrus coarctatus</i> (Gredl.)	JC	<i>Tachyporus solutus</i> Er.	HR
<i>Cymbiodyta marginellus</i> (F.)	Div	<i>Tachyporus dispar</i> (Payk.)	HR
<i>Hydrophilus fuscipes</i> (L.)	Div	<i>Tachyporus atriceps</i> Steph.	ML HR
<i>Hydrophilus piceus</i> (L.)	GE	<i>Tachyporus transversalis</i> Grav.	BD
<i>Coelostoma orbiculare</i> (F.)	Div	<i>Tachyporus pusillus</i> Grav.	FN
<i>Cercyon littoralis</i> (Gyll.)	Div	<i>Tachinus laticollis</i> Grav.	ML
<i>Cercyon depressus</i> Steph.	OV	<i>Tachinus corticinus</i> Grav.	JC
<i>Cercyon ustulatus</i> (Preysl.)	AD	<i>Habrocerus capillaricornis</i> (Grav.)	OV
<i>Cercyon castaneipennis</i> Vorst	OV	<i>Aleochara bipustulata</i> (L.)	OV
<i>Cercyon melanocephalus</i> (L.)	WR FN OV	<i>Aleochara obscurella</i> Grav.	OV
<i>Cercyon bifenestratus</i> Küst.	CS OV GE	<i>Oxypoda haemorrhoea</i> (Mannh.)	OV
<i>Cercyon lateralis</i> (Marsh.)	OV	<i>Dacrila fallax</i> (Kr.)	OV
<i>Cercyon unipunctatus</i> (L.)	ML	<i>Schistoglossa gemina</i> (Er.)	OV

<i>Aloconota gregaria</i> (Er.)	OV	<i>Euaesthetus ruficapillus</i> (Lac. in Boisd. & Lac.)	BD
<i>Philhygra arctica</i> (Thoms.)	BD	<i>Euaesthetus laeviusculus</i> Mannh.	FN
<i>Atheta sordidula</i> (Er.)	OV	<i>Paederus fuscipes</i> Curt.	AD BD
<i>Atheta gagatina</i> (Baudi)	BD	<i>Paederus riparius</i> (L.)	JC HR
<i>Atheta macrocera</i> (Thoms.)	OV	<i>Rugilus orbiculatus</i> (Payk.)	ML JC HR
<i>Atheta longicornis</i> (Grav.)	ML HR	<i>Pseudomedon obsoletus</i> (Nordm.)	BD
<i>Atheta nigripes</i> (Thoms.)	OV	<i>Lithocharis ochracea</i> (Grav.)	JC
<i>Atheta atramentaria</i> (Gyll.)	OV	<i>Lithocharis nigriceps</i> Kr.	WR HR
<i>Atheta triangulum</i> (Kr.)	OV	<i>Scopaeus laevigatus</i> (Gyll.)	ML AD OV
<i>Atheta graminicola</i> (Grav.)	OV	<i>Tetartopeus rufonitidus</i> (Rtt.)	BD
<i>Atheta aeneicollis</i> (Shp.)	OV	<i>Ochtheophilum fracticorne</i> (Payk.)	AD FN
<i>Atheta crassicornis</i> (F.)	ML BD	<i>Erichsonia cinerascens</i> (Grav.)	JC BD
<i>Atheta coriaria</i> (Kr.)	ML	<i>Cafius xantholoma</i> (Grav.)	ML AD BD
<i>Atheta vestita</i> (Grav.)	ML BD OV	<i>Philonthus nigrita</i> (Grav.)	BD
<i>Nehemitropia lividipennis</i> (Mannh.)	ML HR	<i>Philonthus albipes</i> (Grav.)	OV
<i>Acrotona aterrima</i> (Grav.)	ML	<i>Philonthus politus</i> (L.)	ML
<i>Acrotona orbata</i> (Er.)	OV	<i>Philonthus succicola</i> Thoms.	ML
<i>Acrotona fungi</i> (Grav.)	ML BD	<i>Philonthus cruentatus</i> (Gm.)	OV
<i>Acrotona amplicollis</i> (Muls. & Rey)	OV	<i>Philonthus varians</i> (Payk.)	OV
<i>Halobrecta flavipes</i> Thoms.	ML OV	<i>Philonthus binotatus</i> (Grav.)	ML
<i>Amischa analis</i> (Grav.)	BD	<i>Philonthus quisquiliarius</i> (Gyll.)	BD
<i>Amischa bifoveolata</i> (Mannh.)	OV	<i>Philonthus sanguinolentus</i> (Grav.)	ML
<i>Amischa nigrofusca</i> (Steph.)	BD OV	<i>Philonthus rectangulus</i> Shp.	ML
<i>Amischa decipiens</i> (Shp.)	OV	<i>Bisnius sordidus</i> (Grav.)	JC HR
<i>Falagria caesa</i> Er.	ML	<i>Bisnius fimetarius</i> (Grav.)	HR
<i>Falagrioma thoracica</i> (Steph.)	FN	<i>Gabrius trossulus</i> (Nordm.)	BD
<i>Drusilla canaliculata</i> (F.)	Div	<i>Gabrius keysianus</i> Shp.	ML
<i>Oligota pusillima</i> (Grav.)	OV	<i>Gabrius breviventer</i> (Sperk)	ML
<i>Oligota pumilio</i> Kiesw.	OV	<i>Ocypus olens</i> (Müll.)	Div
<i>Myllaena intermedia</i> Er.	ML	<i>Tasgius ater</i> (Grav.)	Div
<i>Myllaena gracilis</i> (Matth.)	JC	<i>Tasgius morsitans</i> (Rossi)	Div
<i>Myllaena minuta</i> (Grav.)	ML BD OV	<i>Ontholestes murinus</i> (L.)	JC CS OV
<i>Scaphium immaculatum</i> (Ol.)	Div	<i>Quedius levicollis</i> (Brullé)	AD OV
<i>Carpelimus rivularis</i> (Motsch.)	AD	<i>Quedius simplicifrons</i> Fairm.	ML FN CS
<i>Carpelimus corticinus</i> (Grav.)	OV	<i>Quedius picipes</i> (Mannh.)	BD
<i>Carpelimus foveolatus</i> (Sahlb.)	BD	<i>Quedius nigriceps</i> Kr.	ML
<i>Carpelimus gracilis</i> (Mannh.)	OV	<i>Quedius semiobscurus</i> (Marsh.)	WR
<i>Bledius spectabilis</i> Kr.	FN OV	<i>Quedius persimilis</i> Muls. & Rey	ML HR
<i>Bledius tricornis</i> (Hbst.)	Div	<i>Othius subuliformis</i> Steph.	ML
<i>Bledius fuscipes</i> Rye	OV	<i>Leptacinus intermedius</i> Donisth.	WR
<i>Bledius opacus</i> (Block)	WR	<i>Leptacinus pusillus</i> (Steph.)	ML
<i>Bledius gallicus</i> (Grav.)	AD	<i>Gyrophypnus punctulatus</i> (Payk.)	ML
<i>Bledius subniger</i> Schn.	JC OV	<i>Gyrophypnus fracticornis</i> (Müll.)	ML HR
<i>Bledius fergussoni</i> Joy	WR	<i>Megalinus glabratus</i> (Grav.)	ML
<i>Oxytelus laqueatus</i> (Marsh.)	OV	<i>Xantholinus elegans</i> (Ol.)	WR HR BD
<i>Anotylus insecatus</i> (Grav.)	FN CS	<i>Xantholinus linearis</i> (Ol.)	ML
<i>Anotylus inustus</i> (Grav.)	FN CS	<i>Xantholinus longiventris</i> Heer	Div
<i>Anotylus tetracarinatus</i> (Block)	OV	GEOTRUPIDAE	
<i>Platystethus alutaceus</i> Thoms.	AD	<i>Geotrupes spiniger</i> (Marsh.)	Div
<i>Stenus junco</i> (Payk.)	AD BD	<i>Geotrupes vernalis</i> (L.)	Div
<i>Stenus clavicornis</i> (Scop.)	AD	SCARABAEIDAE	
<i>Stenus boops</i> Ljungh	Div	<i>Aegialia arenaria</i> (F.)	Div
<i>Stenus incrassatus</i> Er.	AD	<i>Aphodius fossor</i> (L.)	FN
<i>Stenus melanopus</i> (Marsh.)	AD	<i>Aphodius rufipes</i> (L.)	Div
<i>Stenus canaliculatus</i> Gyll.	OV	<i>Aphodius prodromus</i> (Brahm)	OV
<i>Stenus brunnipes</i> Steph.	WR	<i>Aphodius foetidus</i> (Hbst.)	Div
<i>Stenus latifrons</i> Er.	ML AD JC	<i>Aphodius fimetarius</i> (L.)	Div
<i>Stenus fulvicornis</i> Steph.	AD	<i>Aphodius foetens</i> (F.)	ML FN OV
<i>Stenus cicindeloides</i> (Schall.)	BD	<i>Aphodius ictericus</i> (Laich.)	Div
<i>Stenus flavipes</i> Steph.	HR	<i>Aphodius rufus</i> (Moll)	Div
<i>Stenus impressus</i> Germ.	AD	<i>Aphodius plagiatus</i> (L.)	AD
<i>Stenus geniculatus</i> Grav.	FN OV	<i>Anomala dubia</i> (Scop.)	FN
<i>Euaesthetus bipunctatus</i> (Ljungh)	OV		

SCIRTIDAE

<i>Cyphon variabilis</i> (Thunb.)	AD
<i>Cyphon laevipennis</i> Tourn.	WR JC OV
<i>Cyphon padi</i> (L.)	WR

BYRRHIDAE

<i>Cytilus sericeus</i> (Forst.)	HR
----------------------------------	----

DRYOPIDAE

<i>Dryops ernesti</i> Goz.	AD
<i>Dryops luridus</i> (Er.)	Div
<i>Dryops auriculatus</i> (Geoffr. in Fourcr.)	Div
<i>Dryops similaris</i> Bollow	OV

HETEROCERIDAE

<i>Heterocerus flexuosus</i> Steph.	Div
<i>Heterocerus obsoletus</i> Curt.	AD
<i>Heterocerus hispidulus</i> Kiesw.	Div

ELATERIDAE

<i>Ampedus sanguineus</i> (L.)	OV
<i>Agriotes lineatus</i> (L.)	CS

MELYRIDAE

<i>Dasytes aeratus</i> Steph.	WR
<i>Anthocomus rufus</i> (Hbst.)	Div

KATERETIDAE

<i>Brachypterolus pulicarius</i> (L.)	WR JC
<i>Brachypterolus linariae</i> (Steph.)	WR JC

NTIDULIDAE

<i>Meligethes flavimanus</i> Steph.	WR
<i>Meligethes carinulatus</i> Först.	FN OV
<i>Pocadius ferrugineus</i> (F.)	WR CS OV

MONOTOMIDAE

<i>Monotoma picipes</i> Hbst.	Div
<i>Monotoma longicollis</i> (Gyll.)	WR JC

PHALACRIDAE

<i>Phalacrus substriatus</i> Gyll.	OV
<i>Phalacrus caricis</i> Sturm	OV
<i>Olibrus aeneus</i> (F.)	WR
<i>Olibrus millefolii</i> (Payk.)	BD
<i>Olibrus affinis</i> (Sturm)	Div
<i>Olibrus liquidus</i> Er.	FN
<i>Olibrus bicolor</i> (F.)	BD
<i>Stilbus oblongus</i> (Er.)	AD JC OV

CRYPTOPHAGIDAE

<i>Cryptophagus lycoperdi</i> (Scop.)	WR
<i>Atomaria lewisi</i> Rtt.	WR CS OV
<i>Atomaria rhenana</i> Kr.	OV
<i>Atomaria scutellaris</i> Motsch.	OV
<i>Atomaria testacea</i> Steph.	CS
<i>Ephistemus globulus</i> (Payk.)	Div

COCCINELLIDAE

<i>Coccidula rufa</i> (Hbst.)	Div
<i>Rhyzobius litura</i> (F.)	Div
<i>Rhyzobius chrysomeloides</i> (Hbst.)	Div
<i>Scymnus schmidti</i> Fürsch	WR
<i>Scymnus limbatus</i> Steph.	FN
<i>Nephus redtenbacheri</i> (Muls.)	OV
<i>Anisosticta novemdecimpunctata</i> (L.)	Div
<i>Coccinella septempunctata</i> L.	Div
<i>Coccinella undecimpunctata</i> L.	Div
<i>Harmonia axyridis</i> (Pall.)	JC
<i>Psyllobora vigintiduopunctata</i> (L.)	Div

CORYLOPHIDAE

<i>Sericoderus lateralis</i> (Gyll.)	CS OV
<i>Corylophus cassidoides</i> (Marsh.)	OV

LATRIDIIDAE

<i>Enicmus transversus</i> (Ol.)	JC FN WR
<i>Enicmus histrio</i> Joy & Tomlin	JC
<i>Cartodere bifasciata</i> (Rtt.)	JC FN OV
<i>Cartodere nodifer</i> (Westw.)	WR JC OV
<i>Corticaria crenulata</i> (Gyll.)	Div
<i>Corticaria impressa</i> (Ol.)	AD FN
<i>Corticaria gibbosa</i> (Hbst.)	Div
<i>Corticarina truncatella</i> (Mannh.)	Div
<i>Corticarina minuta</i> (F.)	Div

CIIDAE

<i>Cis castaneus</i> (Hbst.)	WR
------------------------------	----

TENEBRIONIDAE

<i>Lagria hirta</i> (L.)	FN OV
<i>Phylan gibbus</i> (F.)	FN
<i>Melanimon tibialis</i> (F.)	FN OV

OEDEMERIDAE

<i>Chrysanthia geniculata</i> Schmidt	Div
---------------------------------------	-----

ANTHICIDAE

<i>Notoxus monoceros</i> (L.)	FN OV
<i>Omonadus floralis</i> (L.)	Div

CERAMBYCIDAE

<i>Pogonocherus hispidus</i> (L.)	FN OV
-----------------------------------	-------

CHRYSOMELIDAE

<i>Bruchidius villosus</i> (F.)	WR
<i>Donacia versicoloreae</i> (Brahm)	BD
<i>Cassida vittata</i> Vill.	AD GE
<i>Chrysolina staphylaea</i> (L.)	BD
<i>Phaedon armoraciae</i> (L.)	JC
<i>Chrysomela collaris</i> L.	CS
<i>Sermylassa halensis</i> (L.)	Div
<i>Apthona nonstriata</i> (Goeze)	BD CS
<i>Longitarsus rubiginosus</i> (Foudr.)	BD
<i>Longitarsus pratensis</i> (Panz.)	BD OV
<i>Chaetocnema concinna</i> (Marsh.)	AD
<i>Chaetocnema hortensis</i> (Geoffr. in Fourcr.)	FN
<i>Sphaeroderma testaceum</i> (F.)	WR
<i>Psylliodes marcida</i> (Ill.)	WR FN OV
<i>Cryptocephalus fulvus</i> (Goeze)	OV

BRENTIDAE

<i>Omphalapion hookerorum</i> (Kirby)	FN
<i>Ceratapion onopordi</i> (Kirby)	FN CS OV
<i>Ceratapion gibbirostre</i> (Gyll.)	FN
<i>Diplapion confluens</i> (Kirby)	FN
<i>Aspidapion radiolus</i> (Marsh.)	WR FN
<i>Melanapion minimum</i> (Hbst.)	Div
<i>Malvapion malvae</i> (F.)	FN CS
<i>Protapion fulvipes</i> (Geoffr. in Fourcr.)	FN
<i>Protapion assimile</i> (Kirby)	HR FN BD
<i>Perapion marchicum</i> (Hbst.)	ML
<i>Betulapion simile</i> (Kirby)	HR FN CS
<i>Stenopterapion meliloti</i> (Kirby)	CS OV
<i>Holotrichapion ononis</i> (Kirby)	FN
<i>Oxystoma pomonae</i> (F.)	WR FN
<i>Eutrichapion viciae</i> (Payk.)	FN BD CS
<i>Nanophyes marmoratus</i> (Goeze)	FN

CURCULIONIDAE

<i>Otiorhynchus aurifer</i> Boh.	FN
<i>Otiorhynchus sulcatus</i> (F.)	GE
<i>Otiorhynchus ovatus</i> (L.)	Div
<i>Strophosoma melanogrammum</i> (Forst.)	Div
<i>Strophosoma capitatum</i> (Deg.)	Div
<i>Sitona cf lineatus</i> (L.)	HR

<i>Sitona lepidus</i> Gyll.	FN	<i>Limnobaris t-album</i> (L.)	Div
<i>Sitona cylindricollis</i> (Fåhr.)	OV	<i>Limnobaris dolorosa</i> (Goeze)	JC
<i>Hypera suspiciosa</i> (Hbst.)	WR	<i>Tychius meliloti</i> Steph.	CS
<i>Hypera plantaginis</i> (Deg.)	ML HR	<i>Mecinus collaris</i> Germ.	BD
<i>Hypera postica</i> (Gyll.)	ML	<i>Rhinusa antirrhini</i> (Payk.)	WR JC
<i>Lepyrus palustris</i> (Scop.)	FN CS OV	<i>Cleopomiarus micros</i> (Germ.)	CS
<i>Pissodes castaneus</i> (Deg.)	FN OV	<i>Tachyerges salicis</i> (L.)	WR BD
<i>Phytobius leucogaster</i> (Marsh.)	AD BD	<i>Isochnus angustifrons</i> (West)	WR BD
<i>Rhinoncus inconspicuus</i> (Hbst.)	BD	<i>Rhamphus pulicarius</i> (Hbst.)	Div
<i>Rhinoncus castor</i> (F.)	OV	<i>Thryogenes nereis</i> (Payk.)	BD
<i>Ceutorhynchus cakilis</i> (Hans.)	FN OV	<i>Thryogenes festucae</i> (Hbst.)	JC
<i>Hadroplontus litura</i> (F.)	HR	<i>Stenopelmus rufinasus</i> Gyll.	FN OV GE
<i>Trichosirocalus troglodytes</i> (F.)	CS OV	<i>Tanysphyrus lemnae</i> (Payk.)	JC
<i>Trichosirocalus thalhammeri</i> (Schltz.)	FN		

Kevers op het web

De saproxyle kevers van België. Het Koninklijk Belgisch Instituut voor de Natuurwetenschappen (KBIN) heeft een Engelstalige website ontwikkeld met de titel "Saproxylic beetles from Belgium". Op projects.biodiversity.be/beetles staan kaartjes van de Belgische vindplaatsen (5x5 kmhokken) van meer dan 300 soorten gebaseerd op 25000 waarnemingen. Behalve materiaal aanwezig in de collecties van KBIN zelf, zijn ook diverse gegevens uit privé collecties gedigitaliseerd.

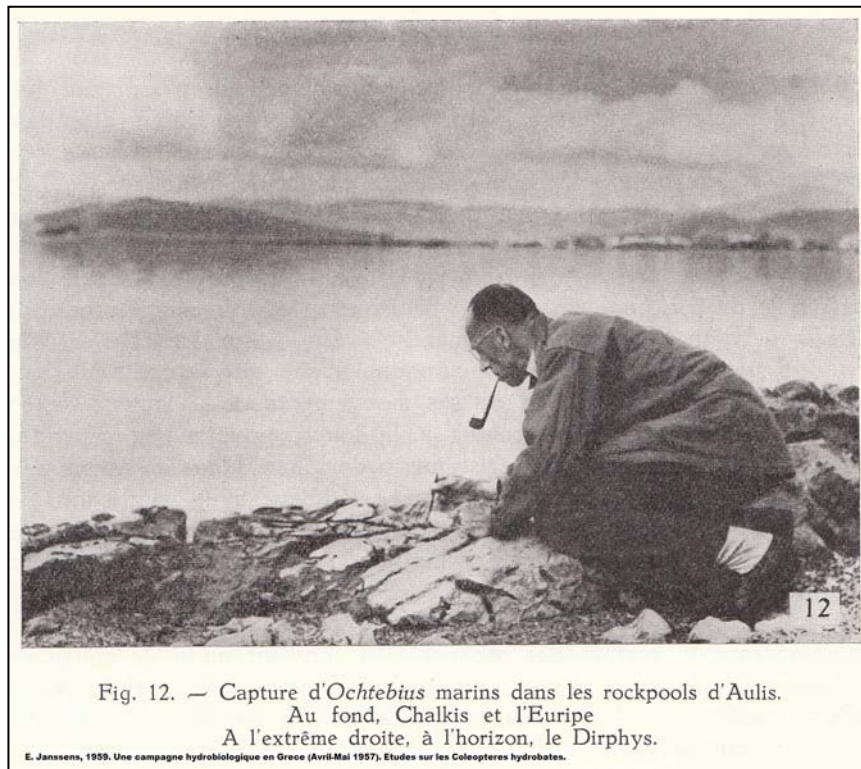

Fig. 12. — Capture d'*Ochtebius* marins dans les rockpools d'Aulis.
 Au fond, Chalkis et l'Euripe
 A l'extrême droite, à l'horizon, le Dirphys.

E. Janssens, 1959. Une campagne hydrobiologique en Grèce (Avril-Mai 1957). Etudes sur les Coleopteres hydrobatés.